

A stylized, colorful illustration of a landscape. The foreground features rolling green hills with brown soil patches. On the left, there are several plants: a green tree, a purple flower, and an orange flower. A small red bird is flying in the sky above the tree. The background consists of layered blue and white wavy bands, suggesting a sky or water. The title 'Környezetszociológia' is written in a brown, cursive font across the middle of the image.

Környezetszociológia

A környezetszociológiáról:

- Az 1970-es években, az USA-ban
- William R. Catton és Riley Dunlap Jr. az *The American Sociologist* egyik számában:
 - A *nem társadalmi változókat* is figyelembe kell venni a jelenségek vizsgálatakor
 - A társadalom szociológiai elemzésébe környezeti szempontokat is be kell vonni
 - A környezet és társadalom közötti interakció tudománya
 - A fejlődésnek vannak határai (realista paradigma)

- *Konstruktivistista paradigma:*
 - *Hogyan válik egy környezeti kérdés társadalmi problémává?*
 - *A környezeti problémákat egyének és csoportok hozzák létre, konstruálják. Meghatározzák és tesznek ellene vagy érte.*

A környezetrealizmus és a környezetkonstruktivizmus jellemzői

	<i>Környezetrealizmus</i>	<i>Környezetkonstruktivizmus</i>
Környezeti téma	Biofizikai probléma	Társadalmi probléma
Probléma	A hagyományos szociológia ökológiailag vak	A környezetrealizmus szociológiailag vak
Megoldás	A szociológiai elemzésbe vonjuk bele a biofizikai változókat	Szűkítsük le a szociológiai megközelítést a definíciós folyamatokra
Eredmény	A társadalom újra természetessé válása	A természet társadalmi megszerkesztése/konstrukciója
Kötelesség	Mentsük meg a Földet!	Tárjuk fel a hatalmi kapcsolatokat!
Bíráló észrevételek	Környezeti problémák csökkent látásmódja. A természet objektívizált látása	A környezeti problémák kognitív-központú megértése. Az élet idealista látása

(Forrás: *Chart of Environmental Realism and Environmental Constructivism, Current Sociology, Vol.49 NO.1, p.120*)

Forrás: Szociális munka a fenntartható fejlődésért

Témák:

- Fenntartható mezőgazdaság
- Energia és tüzelőanyagok
- Környezeti mozgalmak
- A környezeti érték, attitűdök vizsgálata
- Veszélyek és természeti katasztrófák
- Szórakozás és rekreáció
- Természeti erőforrások csökkenése
- A népesedés és urbanizáció környezeti hatásai

- Lynn White 1967: a környezethez való viszonyért a zsidó-keresztény vallás vallási tradíció a felelős
 - Assisi Szent Ferenc példája
- Dualista filozófiák: anyagi és szellemi elválók
- Bacon: Joga van az embernek uralni a természetet
- Descartes: Test és lélek. Az előbbi mechanikusan működik. Állatok és növények is így.

A környezetről vallott felfogások típusai

- Mítoszok kora (harmónia)
- Gondnokság a természet felett
- A természet imperialisztikus szemlélete – visszanyerni a hatalmat a természet felett.
- Romantikus természetfelfogás – művészek
- Hedonisztikus felfogás
- Alternatív felfogások

A stylized, colorful illustration of a landscape. The foreground features rolling green hills with dark brown soil patches. On the left, there is a green tree, a purple flower, and an orange flower. A small red bird is flying in the sky above the tree. The background consists of light blue and white wavy bands representing the sky.

Fenntartható fejlődés

- Borsos Béla: Fenntarthatatlan fejlődés című tanulmánya
- Bruntland jelentés (norvég miniszterelnök, ENSZ felkérése) (1987): kielégítve a jelen generáció szükségleteit anélkül, hogy a jövő generációk szükséglet-kielégítését megakadályoznánk.
 - Feltételek:
 - A fejlődés fogalmában a mennyiségi helyett a minőségi kritériumokon van a hangsúly
 - A tervezési időszakban már egyeztetés kell, nem a gazdaság az elsődleges
 - Takarékoság és a prevenció a környezet-szennyezés megelőzésére

Herman Daly:

„a fenntartható fejlődés a folyamatos szociális jobblét elérése anélkül, hogy az ökológiai eltartó képességet meghaladó módon növelnénk. A növekedés azt jelenti, hogy nagyobbak leszünk, a fejlődés pedig, hogy jobbak”

- *Gyenge és erős fenntarthatóság*

- *Gyenge: a környezeti, a társadalmi és a gazdasági szempontok együttes mérlegelése.*
- *Erős: A környezeti elsőbbséget élvez, a természeti erőforrások nem helyettesíthető kulcserőforrások.*

Ökológiai válság, ökológiai modernizáció

- *Joseph Huber elmélete*

- *Megbomlott a rend a modern társadalom nagy rendszerei között, ezért jött létre ökológiai válság*
- *Techno-szféra, szocio-szféra és bioszféra*
- *A humánökológia társadalomtudományi interpretációja című munkája:*
 - *Az ember, a társadalom és a természet közötti kölcsönhatások vizsgálata fontos*
- *Ivan Illich: 1973: kontraproduktivitás tétele:*
- *Egy bizonyos fejlődési küszöbön túl a termelés növekedésével a romboló mellékhatások aránytalanul nagyok lesznek.*
 - *Ezeket a költségeket a társadalomnak kell majd megfizetnie.*
- *Az ipari rendszer rányomja bélyegét a többi alrendszerre.*

Együttműködések

- 1992: Környezet és Fejlődés című ENSZ konferencia: a fenntartható fejlődés átfogó programja
- 2000. Európai Tanács: Lisszabon.
 - EU legyen 2010-re a legversenyképesebb és legdinamikusabban fejlődő tudásalapú gazdaság, mely képes a gazdasági növekedésre

2001 Göteborg, EU: környezet, társadalom és gazdaság egyensúlya – a fenntarthatóságnak alárendelt információs társadalom